

de opvoedvraag Rob Pietersen

Voor een beter cijfer maakt de vader het werkstuk maar. Omdat iedereen dat doet.

Het begon met een spreekbeurt op de basisschool. Dat leek nog best onschuldig: een beetje meehelpen. Even wat extra informatie googelen, wat alinea's schuiven, een ietsiepietsie schaven. Meer niet.

Tien jaar later is er nauwelijks iets veranderd. Spreekbeurten zijn werkstukken of boekverslagen geworden. Maar er valt nog altijd veel te schaven. De vader geeft het niet graag toe. Natuurlijk hoort het niet. Maar iedereen doet het toch? Teamwork: voor een zo hoog mogelijk cijfer.

De moeder is ermee gestopt. Is ze nu spelbreker? Ze baalt ervan. Van die leraren die toch moeten merken dat werkstukken vaak overduidelijk niet het product zijn van een puberbrein maar vooral van ouderlijke huisvlijt. Waarom grijpen zij niet in? En ze vraagt zich af: "Waarom maken ouders elkaar gek, in een ratrace richting onverdiende voldoendes?"

Iedereen mag doen wat hem of haar het beste lijkt. Maar kijk goed wat het doet met je kind. Dat is de eerste reactie van ontwikkelingspsycholoog Karla Mooy op de door de moeder geschetste situatie. "Soms is een kind ergens niet goed in, of dyslectisch, krijgt het onvoldoende steun van de leerkracht en heeft het je hulp nodig."

Maar een kind kan het ook makkelijk vinden, dat een ouder het voor hem doet, zegt Mooy die in haar praktijk Ontspannen Opvoeden ouders coacht. "Je kunt je kind ook te veel uit handen nemen en dan profiteert het van jou." Als je als ouder eerlijk bent naar jezelf, en dat zou je volgens Mooy moeten zijn, dan weet je precies hoe het zit. "Wees dan ook eerlijk naar je kind. Hou het bij helpen in plaats van het je kind alleen maar te makkelijk maken."

Hans de Frankrijker heeft meer waardering voor ouders en opvoeders die opvoedingswaarden zoals eerlijkheid, rechtvaardigheid en autonomie belangrijk vinden en als richting voor hun opvoedend handelen zien. "Ouders die zichzelf en hun opvoeding serieus nemen, laten hun kind geen onverdiende cijfers halen", stelt de docent algemene- en gezinspedago-

giek van de Universiteit Leiden.

Dit doen die ouders wel: "Zij leven uiteraard mee met deze spannende opdracht, geven advies en steunen hun kind om zowel inhoudelijk als mentaal zo goed mogelijk voorbereid en met zelfvertrouwen deze spreekbeurt te geven of het werkstuk te maken."

Praktisch gezien is het voor ouders vaak wel aantrekkelijk de regie naar zich toe te trekken zodat de klus wat sneller geklaard is, weet De Frankrijker. En het neemt soms ook wat gezeur en getwijfel bij het kind weg. "Zoon of dochter vindt het misschien allemaal wel prachtig en prettig, maar pedagogisch gezien wordt het toch niet echt geholpen door die goedbedoelde overname van pa of ma. Dit stimuleert de ontwikkeling van zelfvertrouwen, zelfstandigheid en zelfverantwoordelijkheid van het kind niet."

De Frankrijker vindt het dilemma van de moeder een teken des tijds, het gevolg van een 'ronkende' algemeen maatschappelijke boodschap: Succes en geluk dwing je af. En wie daarin niet slaagt is een 'loser'. Om dat te voorkomen is men bereid ver te gaan, stelt hij. "Snel en makkelijk scoren lijkt een tendens, ook gezin en school zijn daar niet ongevoelig voor. Een onverdiend hoog cijfer doet het kind, en zijn ouders, op korte termijn glimmen maar op langere termijn gezien bouwt het onrealistische verwachtingen op."

Dat draagt op termijn niet bij aan een succesvolle schoolcarrière maar verhoogt eerder de kans op een moeizame weg van falen, met weinig zelfvertrouwen en zelfinzicht. Een weg die niet zonder hulp van buitenaf afgelegd kan worden. Met grote drukte bij huiswerkinstellingen en allerlei stoomcursussen tot gevolg.

Ouders die wat (over)gevoelig zijn voor de bovenmaatse superprestaties van de buurkinderen raadt De Frankrijker aan eens extra lang en goed te kijken naar de capaciteiten van hun eigen kroost in de wetenschap dat al hun prestaties welverdiend gewaardeerd worden. "Dat is pas echt iets om trots op te zijn."

Reageren? Zelf een vraag insturen? Mail naar opvoedvraag@trouw.nl

'Ouders die hun opvoeding serieus nemen, laten hun kind geen onverdiende cijfers halen'

Wat doe je als de ene leerling in de brugklas niet eens in het Engels kan tellen, en zijn klasgenoot met gemak een Engelse spreekbeurt houdt?

TEKST Rob Pietersen

Steeds grotere verschillen

De verschillen worden steeds groter", verzucht Holly Struikman, docente Engels op het Hondsrug College in Emmen. "Je ziet het aan onze Engelse instaptoets. Daar varieert het niveau, op een schaal van tien, van 1 tot 9. Hier zijn we in de opleiding niet op voorbereid. Er is wel aandacht voor differentiatie. Over: hoe stimuleer je onderpresteerders en houd je bovenpresteerders gemotiveerd? Maar dit moet je toch echt helemaal zelf uitzoeken."

Docenten moeten improviseren, elke school zoekt naar een oplossing. Voorbeelden: Struikman zweert bij de iPad, in Zeeland zetten ze hun geld op een tussenpersoon als 'brug' tussen basis- en middelbare school en in Oss verwachten ze veel van hun fonkelnieuwe Open Leercentrum (zie kaders).

Leerlingen zijn geen eenheidsworsten. Gelukkig niet. Maar de niveaoverschillen in Engels waarmee leerlingen van groep 8 in de brugklas instromen, zijn wel heel groot. Waar sommige scholen nu al vanaf groep 1 met Engels beginnen – in een proef van staatssecretaris Dekker met tweetalig onderwijs, zijn er ook nog veel die nauwelijks voldoen aan de minimumeisen. En dat is een uurtje per week, vanaf groep 7.

"Ik heb leerlingen in mijn klas die twee jaar lang, drie keer in de week een uur intensief les

hebben gehad. Van een leerkracht die als er nog eens ergens een gaatje in het programma was, Engelse liedjes ging zingen en songteksten besprak", vertelt Joyce van Hoorn, docente Engels op het Titus Brandsma Lyceum in Oss. Maar in diezelfde klas zitten kinderen van wie de leerkracht het ene uurtje Engels in de week schrapte als het andere werk niet af was. "Die kinderen kennen het alfabet, kunnen in het Engels klok kijken, maar daar houdt het mee op", aldus Van Hoorn.

Het onderwijs is in principe afgestemd op de zwakste schakel, erkent Van Hoorn. Het lesmateriaal van haar school begint met 'good morning' en 'how are you?' En met de tegenwoordige tijd van het werkwoord 'to be'. Voor een grote groep is dat lesmateriaal uit een ver verleden, heel veel stappen terug.

Er wordt weleens gesteld dat rond de Kerst de grootste verschillen zijn rechtgetrokken en de zwakkeren bij de besten in de buurt komen. Flauwekul, vindt Struikman. "Dat is misschien de ervaring van een docent die iedereen dezelfde lesjes voorschotelt. Die ziet de verschillen niet meer. Misschien ook omdat de goede leerling onderuit gezakt, ongemotiveerd zijn tijd uitzit. In de achterlopers steek je de meeste energie. Dat is je natuur als docent. Maar ondanks al die extra inspanning merk je soms in de derde of vierde nog steeds welke basis ze hebben meegekregen vanuit de basisschool."